

ראש השנה

ארויסגעגעבן דורך:
תלמוד תורה יטב לב דרב"י מסאטמאר
בני ברק

כל הזכויות שמורות ©

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעזעבי"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

שאלות און ידיעות און ערקלערונגען אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

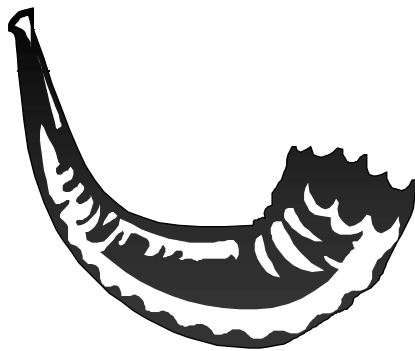
בס"ד

שְׁרִיב אַרְיִין יַעֲדֶע אֹת בִּי זַיִן בִּילֵד

א

ראש השנה

ב

יום הזכרון

ג

יום תרועה

ד

יום הדין

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

צו א פאם פון טאג אין חודש צו זיין טאג...

קומט מען צוריק אין חדר
בשעה טובה ומוצלחת

יום טוב סופות

הושענא רבא

שמחת תורה

שלש עשרה מידות

ב' דראש השנה

צום גדליה

א' דראש השנה

יום כיפור

שבת שובה

א' תשרי

ב' תשרי

ג' תשרי

ו' תשרי

ח' תשרי

י' תשרי

ט"ו תשרי

כ"א תשרי

כ"ב תשרי

כ"ה תשרי

וועלכע טעג קען נישט אויסקומען

די ערשטע טאג ראש השנה?

לא בגו ראש ☐

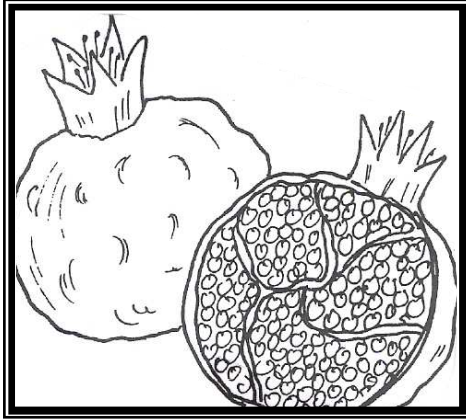
לא אדו ראש ☐

לא ברהו ראש ☐

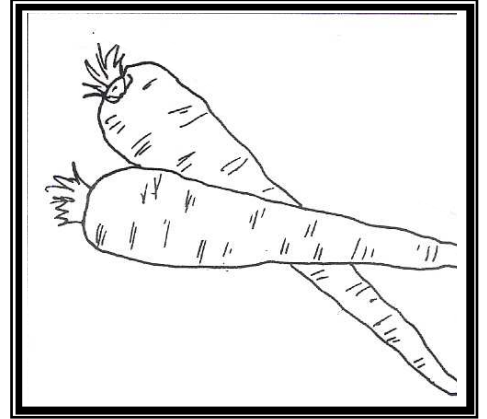
לא אדו ראש ☐

ידיעות אויף ראש השנה

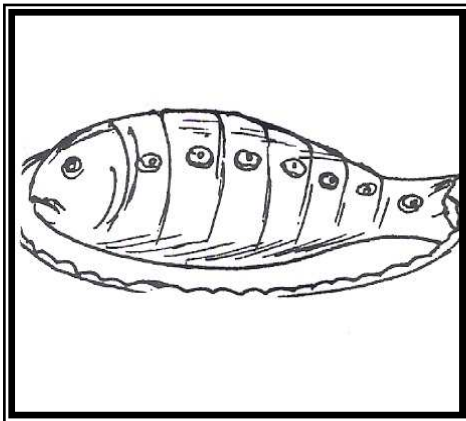
צו א פס צו די ריכטיגע בילד

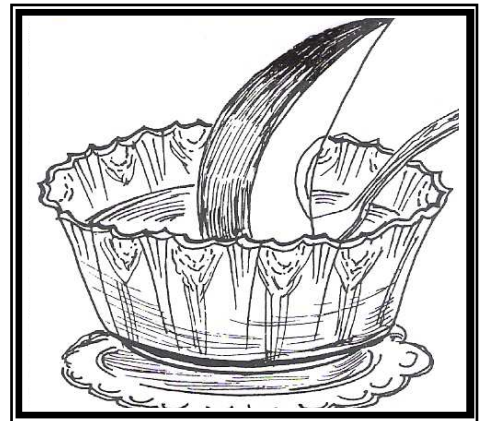
יהי רצון מלפניך
ה' אלהינו ואלהי אבותינו.
שתחדש עלינו
שנה טובה ומתוקה:

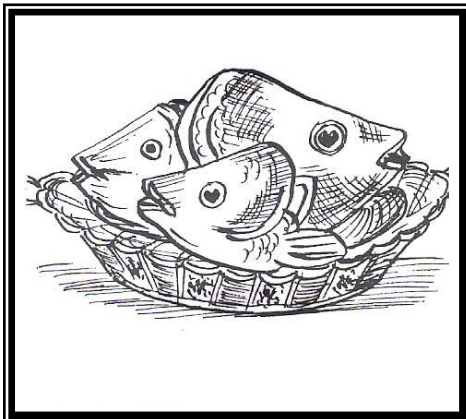
יהי רצון מלפני אבינו שבשמים,
שנהיה לראש ולא לזנב:

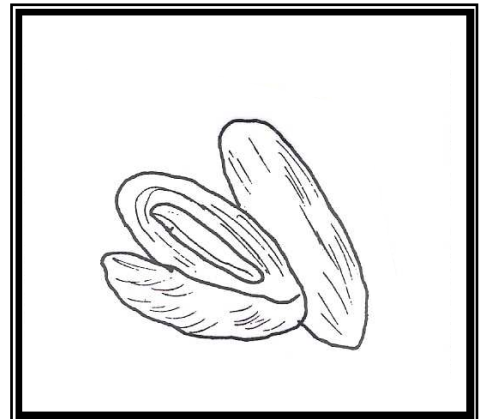
יהי רצון מלפני אבינו שבשמים
שירבו זכיותנו:

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים
שיתמו שונאינו:

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים,
שנפדה ונרבה פדגים:

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים
שירבו זכיותנו כרמון:

סימנים אויף ראש השנה

שפת חדש עלינו שנה טובה ומתוקה:

פארוואס זאגט מען שנה טובה "ומתוקה" ווייל גוט אליין איז נישט גענוג, ווייל אפילו אויף שלעכטס דארף מען אויך זאגן גם זו לטובה, וועגן דעם בעטן מיר אז ס'זאל זיין זיס אז מ'זאל שפירן אז ס'איז גוט.

מען פירט זיך צו נעמען האניג פון א בין, ווייל א בין פאר ווען ער געבט די האניג בייסט ער קודם און נאכדעם געבט ער די האניג, בעטן מיר אז מ'זאל ארויס גיין פון "מידת הדין" דאס איז די ביים, און נאכדעם אריין גיין צו "מידת הרחמים" דאס איז די האניג.

ראש כבש:

מ'פירט זיך צו עסן ראש השנה ביינאכט "ראש כבש" א קאפ פון א לעמעלע, כדי צו דערמאנען די זכות פון עקידת יצחק, אז אנשטאט יצחק האט מען גע'שחט'ן א כבש, וועגן דעם עסט מען א ראש כבש.

שנהיה לראש:

לרא"ש איז ראשי תיבות לעשות רצון אביך שבשמים, צו מרמז זיין אז די אידן ווילן מאכן דעם רצון פון אונזער טאטע אין הימל.

עס איז דא א שיינע טייטש און א גוטער רמז אויף דעם 'שנהיה לראש ולא לזנב', אז עס שטייט אין ספרים הקדושים אז די אותיות 'נגע' קען מען איבערדרייען אויף 'ענג', דער חילוק איז, אז ביי 'ענג' איז די אות ע' ביים אנהייב פון די ווארט, און ביי 'נגע' איז די אות ע' ביים סוף פון די ווארט, און אויף דעם בעטן מיר שנהיה לראש' אז דער אות ע' זאל זיין ביים אנהייב ווארט, וואס דעמאלטס איז עס 'ענג', ולא לזנב' און נישט ביי די סוף ווארט וואס דעמאלטס איז עס 'נגע'.

דגים:

מ'עסט ראש השנה ביינאכט פיש און מ'זאגט "שנפרה ונרבה כדגים", די פיש פארמערן זיך זייער אסאך, און מ'בעט אז די אידן זאלן זיך אויך פארמערן.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו המהר"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מילגרוים - מייערן:

ראש השנה ביינאכט עסט מען מייערן און מ'זאגט "שירבו זכויותינו" ווייל "מייערן" איז א לשון פון "מעהרן" און מ'פעט פאר די אייבישטער אז ס'זאל זיך פארמערן די זכותים פון די אידן. אזוי אויך עסט מען א מילגרוים און מ'זאגט "שירבו זכויותינו פרימון" אין א מילגרוים איז דא אסאך קערעלעך און מ'פעט אז ס'זאל זיך פארמערן מער און מער זכותים.

תמרים - טייטלען:

אויך עסט מען ראש השנה ביינאכט תמרים-טייטלען און מ'זאגט "שיתמו שונאינו" אז אונזערע שונאים זאלן פארלענדט ווערן.

רונדיגע חלות:

מ'פירט זיך צו עסן רונדיגע חלות, רונדיג איז א פארעם פון א קרוין, מרמז צו זיין אז מיר באקרוינען דער אייבישטער, אזוי ווי מיר זאגן ביים דאווענען "ובכן לך הכל יכתירו", און "פתר יתנו לך".

נאך א טעם פארנוואס מ'עסט רונדיגע חלות, ווייל א רונדיגע זאך האט נישט קיין עק און נישט קיין סוף, דערפאר איז עס א גוטע סימן אויף אריכות ימים.

שלאפן ראש השנה:

מ'פירט זיך נישט צו שלאפן ראש השנה בייטאג, כדי מ'זאל נישט פארשלאפן די מזל.

אגוז:

מ'פירט זיך נישט צו עסן נים אין די הייליגע טעג, ווייל "אגוז" איז בגימטריא "חטא", אגוז איז בגימטריא 18, און חטא איז אויך בגימטריא 18, דעריבער פירט מען זיך אז מ'עסט נישט קיין נים.

8 = ח	1 = א
9 = ט	3 = ג
1 = א	6 = ו
18	7 = ז

18 מוטן מולל

אזוי אויך עסט מען נישט קיין ווייערע זאכן ביז נאך די הייליגע טעג, ס'זאל זיין נאר א זיס יאר פאר אידן.

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

ראש השנה

בגימטריא 861

200	ר
1	א
300	ש
5	ה
300	ש
50	נ
5	ה
861	

למשפטיך עמדו היום פי

הכל עבדיך:

בגימטריא 861

30	ל
40	מ
300	ש
80	פ
9	ט
10	י
20	ך
70	ע
40	מ
4	ד
6	ו
5	ה
10	י
6	ו
40	ם
20	כ
10	י
5	ה
20	כ
30	ל
70	ע
2	ב
4	ד
10	י
20	ך
861	

ידיעות אויף ראש השנה

וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה מַעֲבִירִין אֶת רוּעַ הַגְּזֵרָה

העכער די ווערטער "וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה" שטייט די ווערטער

"צום, קול, ממון"

די אלע דריי ווערטער באטרעפן די זעלבע 136

40	מ
40	מ
6	ו
50	ו
136	

100	ק
6	ו
30	ל
136	

90	צ
6	ו
40	ם
136	

דאס איז די פשט אין די פיוט וואס מ'זאגט ראש השנה

הֵן לַמָּוֶת אִם לְחַיִּים. חַי חַי יִזְכָּר:

אז צוויי מאל "חיים" באטרעפט אויך 136 וואס דורך "צום קול ממון" וועט מען זוכה זיין צו "חיים"

8	ח
10	י
10	י
40	ם
68	

8	ח
10	י
10	י
40	ם
68	

68
68
136

ניגון לכבוד ראש השנה

מיתן ניגון פון "גלות גלות"

עס דערנענטערט זיך דעם יום הדין

דער צייט וואס מען דארף תשובה טוהן

אלע שלעכטע זאכן וואס איז געווען

זאל מער פון יעצט נישט געשעהן

שפרו מעשיכם טוט אייערע מעשים פארבעסערן

וויאזוי נאקתכם וועט ער אייערע תפילות צוהערן

תשובה מיט א חרטה געפיל

קומט אן ביז צום הייליגן שטיל

דער אויבערשטער טוט אלע זינד פארגעבן

און אין ספר החיים פארשרייבן צו א געזונטן לעבן

און אלע השפעות טובות אראפ שיקן

און מיט אלעס גוטס אונז באגליקן

שאלות אויף ראש השנה

מאד א סימן ביי די ריכטיגע תשובה

די סדר פון די ברכות ?

- ☐ שעה חיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה
- ☐ אשר קדשנו במצוותיו וצונו לשמע קול שופר
- ☐ אשר קדשנו במצוותיו וצונו לשמע קול שופר
- ☐ שעה חיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

די סדר פון די תקיעות ?

- ☐ תקיעה, תרועה, שברים
- ☐ תרועה, תקיעה, שברים
- ☐ תקיעה, שברים, תרועה

די סדר פון די שמונה עשרה פון מוסף ?

- ☐ זכרונות, מלכיות, שופרות
- ☐ מלכיות, זכרונות, שופרות
- ☐ מלכיות, שופרות, זכרונות

די סדר פון מעבירין את רע הגזירה ?

- ☐ ותשובה ותפילה וצדקה
- ☐ ותפילה ותשובה וצדקה
- ☐ ותשובה וצדקה ותפילה

ווען וואונטשט מען לשנה טובה תכתב ותחתם

לא לתר לחיים טובים ולשלום ?

- ☐ די ערשטע נאכט ראש השנה
- ☐ די צווייטע נאכט ראש השנה

די סדר פון די טעג ?

- ☐ ראש השנה, יום כיפור, שבת שובה
- ☐ ראש השנה, שבת שובה, יום כיפור
- ☐ שבת שובה, ראש השנה, יום כיפור

וואס זאגט מען ביי יעלה ויבא ?

- ☐ יום תרועה הזה
- ☐ יום הדין הזה
- ☐ יום הזיכרון הזה

די סדר פון די תפילות ?

- ☐ שחרית, מוסף, תקיעת שופר
- ☐ תקיעת שופר, שחרית, מוסף
- ☐ שחרית, תקיעת שופר, מוסף

פארוואס האט דער אייבישטער באשטימט צו משפּט'ן די וועלט אין חודש תשרי?

ווייל אין חודש תשרי זענען די אידן מקיים זייער אסאך מצוות און מעשים טובים
מער ווי אלע אנדערע חדשים פון יאר און די זכותים פון די אלע מצוות וועט אונז
אונדא העלפן ביים יום הדין.

שרייב אריין יעדע מצוה - מנהג וועלכע חודש איז מען עס מקיים?

פאסטן די צענטע טאג אן ביינאכט

זאגן תשליך

שיקן משלוח מנות

קלאגן אויפן חורבן

טאנצן הקפות

נישט זעהן קיין חמץ

קלאפן הושענות

בלאזן שופר

ליינען די מגילה

שאקלען ד' מינים

אנצינדן חנוכה ליכט

עסן די ניינטע טאג אין חודש

זיצן אין די סוכה

פאסטן די צענטע טאג מיט ביינאכט

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעובי"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שְׂרִיב אַרְיִין דִּי אֹת פֿון דִּי תְּשׁוּבָה אִין זַיִן שְׂאֵלָה

- ☐ פֿון ראש השנה ביז יום כיפור לייגט מען צו
ביים דאווענען פאר יוצר אור ?
- ☐ שבת שובה זאגט דער רב ?
- ☐ פֿון ראש השנה ביז נאך די הייליגע טעג עסט
מען גישט ?
- ☐ פֿון ראש השנה ביז נאך די הייליגע טעג עסט
מען ביי די יום טוב'דיגע סעודה ?
- ☐ די תענית פון נאך ראש השנה הייסט ?
- ☐ שבת נאך ראש השנה הייסט ?

- ☐ מ'פירט זיך צו פאסטן ערב ראש השנה ביז ?
- ☐ מ'פירט זיך צו מאכן ערב ראש השנה ?
- ☐ מ'פירט זיך צו גיין ערב ראש השנה ?
- ☐ ערב ראש השנה פירט מען זיך צו קויפן ?
- ☐ ראש השנה משפּט דער אייבישטער ?
- ☐ דער חנון פון ראש השנה טוט זיך אן ?
- ☐ ראש השנה פירט מען זיך גישט ?

וועסטו טרעפן
איינע פון די תפילות
וואס מ'פעט
ביי אבינו מלכינו

ראש השנה האט דער אייבישטער געדענקט און געהאלפן צדיקים

ראש השנה האט שרה געבוירן _____

ראש השנה האט רחל געבוירן _____

ראש השנה האט חנה געבוירן _____

יוסף איז ארויס פון _____ נאך _____ יאר

די _____ האבן אויפגעהערט צו ארבעטן אין _____

שרייב אריין די תשובות:

תמיסה

12

יגחק

מצרים

שמואל הנביא

יוסף

אידן

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעובי"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שרייב אריין די אות פון די תשובה אין זיין שאלה

(די תשובות איז אין די קומענדיגע עמוד)

ווייל די אידן גלייבן אז דער
אייבישטער וועט אונז
פארשרייבן א גוט
געבענטשט יאר.

(1) ווייל מ'דארף אפטיילן צווישן די
בלאזן פון חודש אלול וואס דאס איז א
מזנה דרבנן, צווישן בלאזן שופר ראש
השנה וואס דאס איז א מזנה פון די
תורה.
(2) ווייל מ'ווייל פארמישן די שטן א
ער הערט אז מ'בלאזט שוין נישט
מיינט דער שטן אז ס'איז שוין אריבער
ראש השנה, און מארגן ווען מ'בלאזט
נאכאמאל ווערט ער מער צומישט, און
ער קען שוין נישט רעדן שלעכטס
אויף די אידן.

ווייל מ'ווייל נישט אז דער
שטן זאל וויסן אז ס'קומט
שוין ראש השנה ער זאל
נישט קענען מקטרג זיין
אויף די אידן.

ווייל מ'ווייל נישט אז אונזער
מזל זאל זיין א
פארשלאפענע מזל ?

ווייל די שכינה רוהט אוואו
ס'איז די תורה ?

ווייל ראש השנה האבן
אויפגעהערט די אידן צו
ארבעטן אין מצרים ?

(1) ווייל מ'ווייל מערער זיין די זכות פון די
עקידה - ווען אברהם אבינו איז געטאנען
מיט יצחק צו די עקידה, האט זיך דער יצד
הרע פארשטעלט אויף א וואסער און ער
האט נישט אריבער געלאזט אברהם מיט
יצחק, אבער זיי זענען אריין טיף אין די
וואסער ס'איז זיי אנגעקומען ביז זייש
האלץ.

(2) מ'קען זיך ארויס לערנען פון די ים, אז א
טמאנער מענטש גייט אריין זיך טובל'ן אין
ים ווערט ער אין איין רגע טהור, אזוי אויך
קען מען אין איין רגע תשובה טוהן.

ווייל פיש זענען א גאנצע
צייט מיט אפענע אויגן און
זיי שלאפן נישט, אזוי אויך
בעטן מיר דער אייבישטער
אז ער זאל אונז אפהיטן מיט
אפענע אויגן פון אנהייב יאר
ביז סוף יאר

ווייל דער אייבישטער עפנט
ראש השנה ספרי חיים און
ספרי מתים און ווען ס'איז
אפן ספרי מתים קען מען
נישט זאגן קיין לויב

וועסטו טרעפן א תפילה וואס מ'זאגט עס יעדן טאג נאכן דאווענען
און ראש השנה זאגט מען עס אויך אינמיטן דאווענען

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

די תשובות פון די פריערדיגע עמוד

ש

זאגט מען נישט
קין הלל אין
ראש השנה

ע

פענטשט מען נישט
ראש חודש שבת
פאר ראש השנה אזוי
ווי יעדע שבת פאר
ראש חודש

ח

זאגט מען תשליך ביי
די וואסער אדער
ביים ים?

ל

שלאפט מען נישט
ראש השנה בייטאג

ב

זאגט מען תשליך
וואו ס'איז דא
לעבעדיגע פיש?

ל

בלאזט מען נישט
שופר ערב ראש
השנה?

י

שערט מען זיך די האר
מיט די געגל, מ'טוט אן
שיינע קליידער,
מ'קאכט א שבת'דיגע
סעודה, און מ'איז
נישט אנגעצויגן אזוי
ווי יעדער איינער ווען
ער גייט צו א משפט

ו

בלאזט מען שופר ביי
די בימה

ז

זאגט מען ראש השנה
ביי קידוש זכר ליציאת
מצרים

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

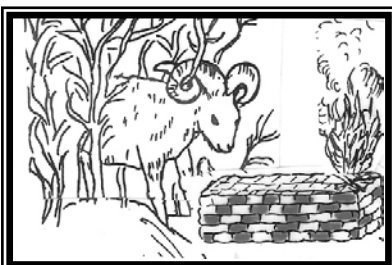
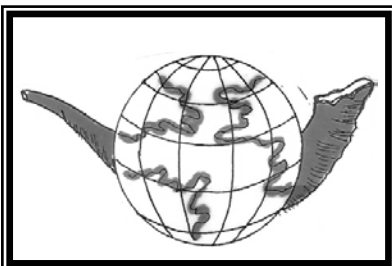
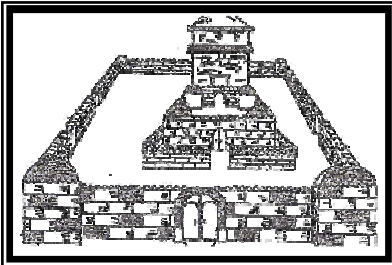
בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

טעמים אויף די מצוה פון תקיעת שופר

צו א פאס צו זיין בילד

ראש השנה איז דער אייבישטער געווארן
קעניג איבער די גאנצע וועלט, וועגן דעם
בלאזט מען צו ממליך זיין דער אייבישטער
אויף די גאנצע וועלט.

ראש השנה איז דער ערשטער טאג פון עשרת
ימי תשובה, בלאזט מען צו דערמאנען צו
תשובה טוהן.

צו געדענקען דער מעמד קבלת התורה וואס
דעמאלטס האט מען אויך געבלאזן

צו געדענקען די עקידת יצחק וואס יצחק האט
זיך מוסר געווען פאר'ן באשעפער און
וועגן דעם בלאזט מען מיט א שופר פון א איל
וואס די איל האט אברהם גע'שחט'ן אנשטאט
יצחק

דער קול השופר דערמאנט אונז די חורבן בית
המקדש וואס דעמאלטס האבן אונזערע פיינט
די שונאים די רשעים געבלאזן מיט
טראמפייטערס פֿעט מען אז מ'זאל שוין זוכה
זיין צו בגין בית המקדש

צו אונז דערמאנען אז ווען משיח וועט קומען
וועט זיין תחיית המתים דעמאלטס וועט מען
אויך בלאזן מיט שופרות

ידיעות אויף ראש השנה

פאר'ן בלאזן מאכט דער פֿעל תוקע צוויי ברכות:

...אשר קדשנו
במצוותיו וציננו לשמוע
קול שופר

...שהחיינו וקיימנו
והגיענו לזמן הזה

- מ'טאר נישט מפסיק זיין מיט קיין שום רייד אפילו ברוך הוא וברוך שמו ואל מען אויף נישט ענטפערן
- מ'דארף ענטפערן אמן ווייל דורך דעם ווערט גערעכנט ווי מען וואלט אליינס געמאכט די ברכה

דערפאר בלאזט מען נאכאמאל ביי
קדיש כדי מען זאל דערמיט
פארמישן דעם שטן דעם יצר הרע
ער זאל נישט מקטרג זיין רעדן
שלעכטס אויף דעם וואס אידישע
קינדער גייען אין אזא הייליגן טאג
נאכ'ן דאווענען עסן און טרינקען
און מאכן א סעודה לכבוד יום טוב
דעריבער פארמישט מען אים ער
זאל נישט מקטרג זיין נישט רעדן
קיין שלעכטס אויף אידישע
קינדער וועלכע זענען דאס
איינציגע באליבטע פאלק מי
פעמד ישראל

נאך א טעם ווייל ווען משיח
וועט קומען וועט מען בלאזן
שופר און דעמאלטס וועט מען
שחט'ן דעם יצר הרע וואס ער
איז אויף דער שטן און מלאך
המות דעריבער אז ער הערט אז
מען בלאזט איינמאל און
נאכאמאל מיינט ער אז משיח
איז שוין געקומען און זיין סוף
איז שוין דא באהאלט ער זיך
און קומט נישט רעדן אויף
אידישע קינדער

דערפאר בלאזט מען שופר
סיי פאר די מוסף שמונה
עשרה און סיי אינמיטן די
שמונה עשרה ווייל מיט דעם
ווייזן מיר ווי שטארק מיר
האבן ליב צו טוהן די מצוות
פון דער אייבישטער דורך
דעם ווערט דער יצר הרע
פארמישט און ער ברענגט
נישט די עבירות פון אידישע
קינדער פאר דער אייבישטער

אלע קולות אינאיינעם וואס מען בלאזט דורך טאג איז (100) הונדערט קולות

30 פאר מוסף - ס'ווערט אנגערופן תקיעות דמיושב

30 ביי די שטילע שמונה עשרה - ס'ווערט אנגערופן תקיעות דמעומד ווייל בשעת די תקיעות דארף מען שטיין

30 ביי די חזרת השליח ציבור

10 ביי קדיש תתקבל נאך די הויכע שמונה עשרה

10 מלכיות
10 זכרונות
10 שופרות

די זאכן וואס מ'לייגט צו ביים דאווענען עשרת ימי תשובה

← יעדן טאג פון עשרת ימי תשובה זאגט מען פאר יוצר אור די קאפיטל פון תהלים "שיר המעלות מומעמקים קראתיה ה".

← ביי די שמונה עשרה פאר "מלך עוזר ומושיע ומגן" לייגט מען צו די תפילה פון "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלהים חיים".

← אויך פאר "ברוך אתה ה' מחיה המתים" לייגט מען צו "מי כמוך אב הרחמן זוכר יצוריו לחיים ברחמים".

← ביי די ברכה פון "אתה קדוש" זאגט מען "ברוך אתה ה' המלך הקדוש" אנשטאט "האל הקדוש".

← אויך ביי "השיבה שופטינו" זאגט מען "ברוך אתה ה' המלך המשפט" אנשטאט "מלך אוהב צדקה ומשפט".

← פאר "וכל החיים יודוך סלה" לייגט מען צו "וכתב לחיים טובים כל בני בריתך"

← אויך פאר "ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום" לייגט מען צו "בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום".

← שבת ביינאכט נאך שמונה עשרה ביי "מגן אבות" זאגט מען "המלך הקדוש" אנשטאט "האל הקדוש".

די הלכות:

אויב מ'האט פארגעסן צו זאגן "זכרנו לחיים", אדער "מי כמוך", "וכתוב", אדער "בספר חיים", אויב ער האט זיך דערמאנט נאך אינמיטן די ברכה נאך פאר ווען ער האט געענדיגט די ברכה [דאס מיינט פאר ווען ער האט געזאגט ה' ביים סוף ברכה "ברוך אתה ה'"], קען ער צוריק גיין צו די ברכה און עס זאגן, און אויב ער דערמאנט זיך נאכ'ן ענדיגן די ברכה דארף ער נישט צוריק גיין.

אויב האט ער געמאכט א טעות און האט געזאגט "האל הקדוש" אנשטאט "המלך הקדוש", אויב ער האט זיך דערמאנט גלייך "תוך כדי דיבור", זאגט ער גלייך "המלך הקדוש" און ס'איז גוט, אבער אויב ס'איז אריבער מער צייט ווי "תוך כדי דיבור" דארף מען צוריק אנהייבן פון אנהייב שמונה עשרה, ווייל די ערשטע דריי ברכות איז אזוי ווי איין חשוב'ע ברכה.

אויב האט ער געזאגט "מלך אוהב צדקה ומשפט" אנשטאט "המלך המשפט" אויב ער האט זיך דערמאנט גלייך "תוך כדי דיבור", זאגט ער גלייך "המלך המשפט", און אויב ס'איז אריבער מער צייט ווי "תוך כדי דיבור" דארף ער נישט צוריק גיין, ווייל ער האט שוין דערמאנט די ווארט "מלך" ביי מלך אוהב צדקה ומשפט.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

אלע פסוקים וואס ווערט געזאגט ביי די שמונה עשרה פון מוסף

נעם ארום ביי יעדע פסוק ווען מ'זאגט עס
ביי מלכיות אדער זכרונות אדער שופרות

ד' צבאות הוא מלך
הכבוד סלה

מלכיות | זכרונות | שופרות

זכר עשה לגפלאותיו

מלכיות | זכרונות | שופרות

ויהי קול השופר הולך
וחזק מאד

מלכיות | זכרונות | שופרות

והארץ אזור

מלכיות | זכרונות | שופרות

ויהי בישרון מלך

מלכיות | זכרונות | שופרות

ויזכר אלקים את נח

מלכיות | זכרונות | שופרות

ויזכר אלקים את בריתו

מלכיות | זכרונות | שופרות

ד' ימלך לעולם ועד

מלכיות | זכרונות | שופרות

הללוהו בתקע שופר

מלכיות | זכרונות | שופרות

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

המשך פון די פריערדיגע עמוד

וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי

ד' מֶלֶךְ גְּאוּת לְבָשׁ

וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

וְקוֹל שׁוֹפָר חָזָק מְאוֹד

וְהִיטָה לְד' הַמְּלוּכָה

כִּי לְד' הַמְּלוּכָה

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

בְּחֻצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר

זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ

תִּקְעוּ בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר
בְּכֶסֶף לַיּוֹם חֲגֵנוּ

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים

זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד

וּבִתְקַע שׁוֹפָר תִּשְׁמְעוּ

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

מלכויות | זכרונות | שופרות

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעוועב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

טייטש אויף עניני ראש השנה

ווען מען עסט מייערן זאגט מען דאס

יְהִי רָצוֹן - עס זאל זיין דער ווילן פון השם יתברך

שִׁירָבוּ - עס זאלן זיך פארמערן

זְכוּתֵינוּ - אויפערע זכותים [מצוות]

ווען מען עסט מילגרוים זאגט מען דאס

יְהִי רָצוֹן - עס זאל זיין דער ווילן פון השם יתברך

שִׁירָבוּ - עס זאלן זיך פארמערן

זְכוּתֵינוּ - אויפערע זכותים [מצוות]

כְּרִימוֹן - אזוי ווי א מילגרוים

ב"י די ברכה פון אפה גיבור זאגט מען:

זְכָרֵינוּ - געדענק אונז

לְחַיִּים - צום לעבן

מְלֶךְ - דער קעניג

חַפֵּץ - וואס ער וויל

בְּחַיִּים - אין לעבן [אז מען זאל לעבן]

וּבְתִבְיָנוּ - און פארשרייב אונז

בְּסֵפֶר הַחַיִּים - אין דעם ספר פון לעבן

ראש השנה ביינאכט נאכ'ן דאווענען

זאגט מען דאס

לְשָׁנָה טוֹבָה - צו א גוט יאר

תִּכְתֵּב - זאלסטו ווערן פארשריבן

וְתִחַתֵּם - און דו זאלסט ווערן פארזיגלט

לְאַתֵּר - באלד

לְחַיִּים - צום לעבן

ווען מען עסט עפל איינגעטונקען אין האניג

זאגט מען דאס

יְהִי רָצוֹן - עס זאל זיין דער ווילן פון השם יתברך

שֶׁתַּחַדֵּשׁ - אז דו זאלסט באנייען

עֲלֵינוּ - אויף אונז

שָׁנָה טוֹבָה - א גוט יאר

וּמִתּוֹקָה - און א זיסע יאר

ווען מען עסט א קאפ פון א פיש

זאגט מען דאס

יְהִי רָצוֹן - עס זאל זיין דער ווילן פון השם יתברך

שְׁנֵהִיָּה לְרֹאשׁ - אז מיר זאלן זיין צו א קאפ

וְלֹא לְזָנָב - און נישט צו א עק [א וויידל]

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

למענה - וועגן דיר

אלקים - גאט

חיים - וואס לעבט אייביג

ביי די ברכה פון אתה גיבור זאגט מען:

מי כמוך - ווער איז אזוי ווי דו

אב הרחמן - א פאטער וואס האט רחמנות

זוכר - וואס געדענקט

יצוריו - זיינע באשעפענישן

לחיים - צום לעבן

ברחמים - מיט רחמנות

ביי די ברכה פון ועל פולם זאגט מען:

וכתוב - און פארשרייב

לחיים טובים - צו א גוטע לעבן

כל בגי - אלע מינדער

בריתך - פון דיין בונד [דאס מיינט די אידן]

ביי די ברכה פון שים שלום זאגט מען:

בספר חיים - אין ספר פון לעבן

ברכה ושלום - בענטשונג און פרידן

ופרנסה טובה - און גוטע פרנסה

וגזירות טובות - און גוטע גזירות

ישועות - הילף

ונחמות - און טרייסטונגען

נזכר - זאלן מיר געדענקט ווערן

ונכתב - און מיר זאלן פארשריבן ווערן

לפניך - פאר דיר

אנחנו - אונז

וכל עמך - און דיין גאנצע פאלק

בית ישראל - די הויז געזונט פון די אידן

לחיים טובים - צו א גוטע לעבן

ולשלום - און צו פרידן

שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה

ידיעות אויף ראש השנה

פאר וואס פאסטן ערליכע אידן ערב ראש השנה?

דער טור ברענגט א משל צו א לאנד וואס איז שולדיג געווען פאר זייער קעניג שטייער געלט וואס זיי האבן איהם נישט געהאט באצאלט, איז דער קעניג געקומען צו זיי מיט א גרויסע מיליטער איינצומאנען זיין געלט, ווען דער קעניג איז געווען ווייט פון די שטאט צעהן מיל, זענען די חשובע מענטשן פון די שטאט ארויס מקבל פנים זיין דעם קעניג, און זיי האבן איהם געבעטן אז אזוי ווי זיי האבן נישט קיין געלט צו באצאהלן וואס זיי זענען איהם שולדיג, זאל ער מוחל זיין דעם חוב, דער קעניג האט אויף זיי רחמנות געהאט און האט פאר זיי מוחל געווען א דריטל פון די חוב. - ווען דער קעניג איז שוין געווען נאנטער צו די שטאט זענען ארויס געגאנגען די בינונים פון די שטאט מקבל פנים זיין דעם קעניג, און זיי האבן אויך געבעטן דעם קעניג דאס זעלבע ווי די חשובע מענטשן האבן געבעטן, האט דער קעניג פאר זיי אויך מוחל געווען צוויי דריטל פון די חוב. - ווען דער קעניג איז שוין געווען נאנט צום שטאט, דעמאלטס זענען ארויס געגאנגען מקבל פנים זיין דעם קעניג די גאנצע שטאט, דעמאלטס האט דער קעניג אלעס פאר זיי מוחל געווען.

אזוי אויך ווען עס קומט אן ערב ראש השנה, פאסטן די חשובע מענטשן, און דער אייבישטער איז מוחל א דריטל פון די עבירות, עשרת ימי תשובה פאסטן אויך די בינונים און דער אייבישטער איז מוחל נאך א דריטל פון די עבירות, ווען עס קומט אן יום כיפור פאסטן אלע און דעמאלטס איז דער אייבישטער מוחל אויף אלע אונזערע עבירות.

(טור אורח חיים סימן תקפ"א)

לשנה טובה תפתח ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום

אזוי ווי יעדע שבת ביינאכט נאכ'ן דאווענען איז דא צוויי מלאכים וואס באגלייטן א מענטש נאכ'ן דאווענען, אויך ראש השנה ביינאכט נאכ'ן דאווענען איז דא צוויי מלאכים וואס באגלייטן דעם מענטש און די מלאכים הערן ווי אזוי יעדער וואונטשט פאר א צווייטן "לשנה טובה תפתח ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום" גייען זיי ארויף אין הימל און זיי רעדן גוט'ס אויף די אידן אז מ'זאל אונז פארשרייבן א גוט יאר.

המלך

דערפאר שרייט מען "המלך" ווייל דאס איז גלייך צו איינעם וועלכער איז געפאנגען געווארן דורך רויבער, און ווען זיי האבן איהם דורך געפירט צווישן פיל מענטשן אין די שטאט פון מלך, האט ער מיט א הויך קול אויסגעשריגן "קעניג!", האבן זיך די רויבער'ס דערשראקן און האבן איהם תיכף אפגעלאזט. און אזוי האט ער זיך תיכף אויסגעמישט צווישן די איבעריגע מענטשן, אז זיי זאלן איהם מער נישט דערקענען.

אזוי אויך, מיר זענען ליידער א גאנץ יאר געפאנגען ביים יצר הרע, אבער יעצט אז מיר קומען זיך צוזאמען מיט אנדערע מענטשן אין בית המדרש, רופן מיר אויס מיט א מעכטיג קול "המלך!", כדי דאס זאל אנווארפן א פחד אויפן יצר הרע און ער זאל אונז אפלאזן, און ווי נאר מיר וועלן האבן די מעגליכקייט לויז צו ווערן פון איהם און זיך אויסמישן מיט אנדערע מענטשן, וועלן מיר שוין קענען געהעריג מתפלל זיין צו דער אייבישטער.

ער פירט דארט אויס, אז אויך יעדעס מאל ווען מען דערמאנט ראש השנה אינמיטן דאווענען דאס ווארט "המלך", זאל מען דאס זאגן העכער ווי געווענליך, און גלייכצייטיג זאל מען אינזין האבן דעם אויפגעדערמאנטן טעם.

(פון דער בעל ספר החיים)

אבינו מלכינו כתבינו בספר חיים טובים

מען קען עס מסביר זיין מיט א מושל, צו א מארק טאג ווען יעדער קומט קויפן סחורה, וואס מען קען דארט אלעס איינקויפן, אבער נישט אויף יעדע סחורה איז דא וואס ווילן דאס קויפן, מוזן די פארקויפערס ביליגער מאכן די פרייזן כדי זיי זאלן קענען פארקויפן זייערע סחורות, אבער דער וואס פארקויפט ברויט וואס דאס מוז יעדער קויפן ווייל אויף ברויט לעבט א מענטש, דארף דער פארקויפער נישט פארקויפן פאר ביליגער ווייל יעדער דארף צו איהם אנקומען דאס צו קויפן.

דאס נמשל איז, אידן קומען ראש השנה און בעטן פון דער אייבישטער יעדער לויט וואס ער דארף האבן, נישט יעדער בעט דאס זעלבע, איינער בעט רפואות, איינער בעט פרנסה, איינער בעט שידוכים, איינער בעט אז ער וויל רייך ווערן, אבער אז ער זאל בלייבן דאס יאר לעבן דאס איז א זאך וואס אלע בעטן גלייך, און ווען דער אייבישטער זעט אז לעבן בעט יעדער איינער מאכט דער אייבישטער דעם פרייז פון לעבן זייער טייער, און דער אייבישטער וויל דערפאר אז מען זאל ערליך מתפלל זיין דערויף און מען זאל דאס בעטן מיט הייסע אידישע טרערן, דערפאר בעטן מיר פון דער אייבישטער "כתבינו בספר חיים טובים", ווייל דאס איז א זאך וואס יעדער בעט ווייל יעדער וויל בלייבן לעבן.

(תפארת עוזיאל לעשרת ימי תשובה)

יום תרועה יהיה לכם

דער הייליגער בארדיטשובער דער "קדושת לוי" זכותו יגן עלינו האט אמאל געזאגט פאר תקיעות שופר, רבונו של עולם, דו האסט געשריבן אין די תורה נאר אפאר ווערטער "יום תרועה יהיה לכם" און אויף די פאר ווערטער האבן חז"ל געדרשנט און ארויסגעלערנט אז דאס מיינט תקיעה, שברים, תרועה, תקיעה, און וועגן א ספק האבן זיך כלל ישראל געפירט צו בלאזן הונדערט קולות, און אין די צוויי טעג ראש השנה בלאזט מען צוויי הונדערט קולות מיט טויזנטער טויזנטער שופרות, און טויזנטער טויזנטער שוהלן, טויזנטער טויזנטער יאר, און צוזאמען קומט עס אויס אסאך מיליאנען תקיעות עד אין שיעור וערך, און אנטקעגן דעם וואס בעטן מיר פון דיר הייליגער באשעפער זאלסט בלאזן נאר איין תקיעה "תקע בשופר גדול לחרותינו" און אויף דעם בעט גאנץ כלל ישראל יעדער איינער עקסטער דריי מאל א טאג שוין צוויי טויזנט יאר פון די חורבן בית המקדש, און מ'בעט אז דו זאלסט בלאזן נאר איין תקיעה, איז פארוואס זאלסטו נישט ערפילן זייער געבעט?

פארוואס דעקט מען צו די שופרות ווען מ'מאכט די ברכות?

א טעם פארוואס מ'דעקט צו די שופרות ווען מ'מאכט די ברכות ווייל ווען אברהם אבינו האט געבויעט די מזבח צו מאכן די עקידה פאר זיין זוהן יצחק האט ער אים באהאלטן ווייל ער האט נישט געוואלט אז די שטן זאל אים מאכן א פעלער (מום) און ער וועט זיין א פסול'ע קרבן און וויבאלד די שופר איז פון הערנער פון א איל, צו דערמאנען די זכותים פון די עקידה, וואס די איל האט ער מקריב געווען אנשטאט יצחק, דעריבער באהאלט מען די שופר אזוי ווי אברהם האט באהאלטן יצחק.

(שדי חמד)

קרע שטן

דערפאר זאגן מיר די פסוקים פאר די תקיעת שופר:

שש אנכי על אמרתך במוצא שול רב:
טוב טעם ודעת למדני פי במצותיך האמנותי:
לדבות פי רצה נא ה' ומשפטיך למדני:

קולי שמעת אל תעלם אנגד לרוחתי לשועתי:
ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך:
ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני ודים:

ווייל ס'איז ראשי תיבות "קרע שטן", אז דער שטן זאל נישט שטערן און נישט רעדן שלעכטס אויף די אידן וואס זענען מקיים אזא גרויסע מצוה ווען זיי טוהן דעמאלטס תשובה אויף אלע זייערע עבירות.

דער מחבר פון די הייליגע תפילה ונתנה תוקף

די מעשה פונעם מחבר פון "ונתנה תוקף" און ווי אזוי ער איז געקומען פון יענע וועלט בעטן אז מ'זאל מפרסם זיין די תפילה איבעראל און מ'זאל דאס זאגן ראש השנה און יום כיפור ביים דאווענען.

מיט אסאך יארן צוריק האט געוואוינט אין מאגענצא א גרויסער צדיק וואס האט געהייסן "רבי אמנון פון מאגענצא", וועלכער האט אויסער זיין צדקות פארמאגט אן א שיעור אנדערע מעלות, ער איז געווען א גרויסער עושר און האט אויך געהאט א גאר שיין אויסזען, וואס מיט דעם איז ער געווען זייער באליבט ביים קעניג און זיינע הערן, וועלכע האבן זיך באקאנט געמאכט מיט אים, און זיי האבן אויך אנגעהויבן אים צו מוטשען אז ער זאל זיך רחמנא ליצ'לן שמו'ן. אבער ווי פארשטייט זיך האט ער אוודאי זיך נישט צוגעהערט צו זיי, און ער האט נישט מסכים געווען דערצו בשום אופן.

ווען דער קעניג האט געזען אז אלע זיינע בקשות העלפן נישט, האט ער זיך שטארק פארלייגט אויף רבי אמנון, און ער האט מיט אזא פעסטקייט געפאדערט פון אים אז ער זאל זיך רחמנא ליצ'לן שמו'ן, אז רבי אמנון האט זיך פשוט נישט געקענט קיין עצה געבן מיט אים.

כדי דער קעניג זאל אים אפלאזן, האט רבי אמנון אויסגערופן "זאל מיר דער קעניג געבן דריי טעג איבער צוטראכטן דעם ענין און באשליסן צי איך זאל מיר שמו'ן" - כאטש ביי זיך האט ער שוין לאנג באשלאסן אז ער וועט עס אוודאי נישט טוהן.

אבער ווי גאר ער איז ארויס פונעם קעניג'ס צימער, האט ער אנגעהויבן חרטה צו האבן, אויף דעם וואס ער האט געזאגט אז ער דארף איבער טראכטן צי ער זאל יא לייקענען אין באשעפער אדער נישט. און ער איז דערפאר געווארן גאר שטארק צוגראבן געווארן ביי זיך.

דעם דריטן טאג האט דער קעניג געשיקט אים רופן, צו הערן וואס ער האט באשלאסן - ווי עס איז געווען אפגערעדט פון פריער.

אבער רבי אמנון האט נישט געוואלט קומען צום קעניג, ביז דער קעניג האט געהייסן מ'זאל אים ברענגען מיט די געוואלד.

ווען ער איז אנגעקומען האט דער קעניג גערעדט צו אים זייער שטרענג, און האט אים אנגעשריגן אויף דעם וואס ער האט נישט געוואלט קומען נאך וואס ער האט אים געשיקט רופן.

רבי אמנון וואס האט זיך אליין געוואלט באשטראפן אויף דעם וואס ער האט ארויסגערעדט מיט זיין מויל אזא זאך אז ס'קען זיין אז ער וועט חלילה לייקענען אין באשעפער, האט ער זיך אנגערופן צום קעניג און געזאגט, איך וויל אליין ארויסגעבן מיין משפט, דער משפט זאל זיין, אז די צונג וואס האט געזאגט ליגנט אז איך וועל יא קומען זאל אפגעשניטן ווערן.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעובי"א - בנשואות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

האט דער קעניג געענטפערט, די צונג האט נישט געזינדיגט, זי האט נישט געזאגט קיין ליגנט, איך וועל באשטראפן די פוס וואס זענען נישט געקומען גלייך ווען איך האב געהייסן, און אויך די איבריגע טיילן פונעם גוף וועל איך פייניגן.

און גלייך האט טאקע דער קעניג באפוילן מ'זאל אים אפהאקן די פינגערס פון די הענט און פון די פוס, און נאך יעדן פינגער וואס מ'האט פון אים אפגעהאקט, האט מען אים געפרעגט צי ער איז גרייט צו לייקענען אין באשעפער, און אויב ער וועט זאגן אז יא וועט ער ווערן באפרייט.

אבער רבי אמנון מיט די גרויסע יסורים וואס ער האט געליטן האט אונדא נישט מסכים געווען, און ער האט זיך ענדערש געלאזט ווייטער פייניגן, ווי איידער זיך אונטער צוגעבן חלילה.

ווען דער אכזריות'דיגער שפיל איז פארטיג געווארן, האט דער קעניג באפוילן מען זאל לייגן די אלע אפגעהאקטע פינגערס אויף רבי אמנון'ס בעט נעבן אים און אזוי אים אהיים טראגן.

רבי אמנון האט זיך מיט רעכט פארדינט דעם נאמען "אמנון" וואס איז א לשון פון "אמונה", צו אנווייזן אויף די געוואלדיגע אמונה וואס ער האט געהאט אין באשעפער, און פאר זיין אמונה אין באשעפער האט ער זיך געלאזט פייניגן מיט אזעלכע גרויסע יסורים.

דעם קומענדיגן ראש השנה נאך די מעשה, האט רבי אמנון געבעטן אז מ'זאל אים פירן אין בית המדרש מיט זיין בעט און מ'זאל איהם לייגן נעבן דעם חזן דער שליח ציבור.

פאר קדושה האט ער געבעטן פאר'ן שליח ציבור אז ער זאל אים לאזן זאגן עפעס א גייע תפילה וואס ער האט מחבר געווען, כדי ער זאל קענען מקדש זיין שם שמים, און ער האט תיכף אויסגערופן מיט א מעכטיגע קול "ובכן לד תעלה קדושה", אז דער אייבישטער'ס נאמען זאל שוין געהייליגט ווערן, פונקט ווי עס איז געהייליגט געווארן דורך זיין מסירות נפש, דערנאך האט ער געזאגט די תפילה פון "ונתנה תוקף" וואס ער האט יעצט מחבר געווען, און גלייך ווען ער האט געענדיגט צו זאגן די תפילה "ונתנה תוקף" האט ער אויסגעהויבט זיין הייליגע און ריינע נשמה.

מיט דריי טעג שפעטער איז ער געקומען אין חלום צו זיין תלמיד רבי קלונימוס בן רבי משולם און ער האט מיט אים געלערנט די גאנצע תפילה פון "ונתנה תוקף", און ער האט אים געבעטן אז ער זאל עס מפרסם זיין איבעראל און בעטן אז מ'זאל עס זאגן אין די הייליגע טעג.

פון דעמאלטס אן איז געבליבן איינגעפירט צו זאגן "ונתנה תוקף" מיט גרויס התעוררות אין ביידע טעג ראש השנה און אויך יום כיפור.

ידיעות אויף ראש השנה

ותְּשַׁלֵּיךְ בְּמִצְלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם:

דעם צווייטן טאג ראש השנה נאכמיטאג נאך די סעודה פירט מען זיך צו גיין זאגן תְּשַׁלֵּיךְ, (ביי אונז פירט מען זיך צו זאגן תְּשַׁלֵּיךְ אין די טאג פון "שלוש עשרה מידות", ווייל ראש השנה ענדיגט מען צו דאנווענען זייער שפעט), דער רבי בעל דברי יואל ז"ל איז מסביר פארוואס גייט מען זאגן תְּשַׁלֵּיךְ, ווייל ראש השנה מאכט מען תשובה, אבער מ'מאכט "תשובה מיראה" מ'מאכט תשובה ווייל מ'האט מורא פון דעם יום הדין, און מ'ווייל אז דער אייבישטער זאל אונז פארשרייבן א גוט יאר, און חז"ל זאגן אז ווען מ'מאכט תשובה מיראה, איז אלע עבירות וואס מ'האט געמאכט במזיד, ווערן איבערגעדרייט אויף א שוגג. וועגן דעם ווארפט מען אריין ראש השנה די עבירות אין די וואסער, ווייל אונז דארף מיר נישט אפילו די עבירות וואס מ'האט געמאכט בשוגג. אבער פאר פסח דעמאלטס איז א צייט וואס מ'מאכט "תשובה מאהבה", דעריבער גייט מען דעמאלטס שעפן "מים שלנו", ווייל דעמאלטס ווערן אלע עבירות איבער געדרייט אויף זכויות, וועגן דעם גייט מען זוכן די עבירות וואס מ'האט אריין געווארפן אין ים ביי תְּשַׁלֵּיךְ, וויבאלד די עבירות איז געווארן מצוות, און מ'שעפט ארויס די עבירות כדי עס זאל זיך פארמערן נאך מצוות.

דער הייליגער פארדיטשונגער רב דער קדושת לוי זאגט אזא ענליכע בחינה אויף סופות, אז יום טוב סופות "זמן שמחתינו" איז א צייט וואס די אידישע קינדער מאכן תשובה מאהבה, וועגן דעם זאגט דער מדרש אויפן פסוק "ולקחתם לכם ביום הראשון", זאגט דער מדרש "ראשון לחשבון עוונות", אז דעמאלטס איז די ערשטע טאג וואס מ'הייבט אן צו רעכענען די עבירות, ווייל מ'ווייל צוריק נעמען די עבירות, וויבאלד עס איז געווארן איבער געדרייט אויף מצוות, און דאס איז די ענין פון "ניסוך המים" וואס איז געווען סופות אין בית המקדש, מ'גיסט וואסער כדי מ'זאל צוריק באקומען די עבירות וואס מ'האט אריין געווארפן אין וואסער ביי תְּשַׁלֵּיךְ, ווייל יעצט וועט עס שוין זיין אסאך מצוות.

דער הייליגער קדושת לוי ז"ל האט אמאל געטראפן א איד א גרויסער בעל עבירה, האט ער אים געזאגט: "איך בין דיר זייער מקנא", האט ער אים געפרעגט: וואס האט דער רבי מיד צו מקנא זיין, האט אים דער פארדיטשונגער רב געזאגט: ווייל אויב דו מאכסט יעצט תשובה מאהבה וועלן אלע עבירות ווערן איבער געדרייט אויף זכויות, און דו האסט דאך אזויפיל עבירות, קומט אויס אז דו וועסט האבן אסאך מצוות.

האט דער בעל עבירה אים געענטפערט: "רבי, אויב אזוי איז אפשר כדאי צו ווארטן אביסל, און דערווייל אנזאמלען נאך עבירות, און נאכדעם תשובה טוהן, דעמאלטס וועט עס ווערן אסאך מצוות. ענטפערט אים דער קדושת לוי: "גיין, חז"ל זאגן אז איינער זאגט "אחטא ואשוב" אז איך וועל זיגדיגן

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

און נאכדעם וועל איך תשובה טוהן, איז "אין מספיקין בידו לעשות תשובה", אז עס העלפט אים נישט קיין תשובה.

דער בעל עבירה האט נישט נאכגעלאזט, און מיט גרויס חוצפה האט ער זיך אויסגע'טענה'ט מיטן קדושת לוי, און אים געזאגט: "איך האב געהערט אז דו האסט א אנדערע טייטש אין די מאמר חז"ל, און דו ביסט ממליץ טוב אויף די אידישע קינדער, (ווי באקאנט איז דער קדושת לוי געווען א מליץ יושר אויף די אידישע קינדער און אייביג געזוכט צו טרעפן זכותים אויף די אידן אפילו אויף די גרעסטע בעלי עבירות), און דו טייטשט: אז איינער זאגט "אחטא ואשוב" אז איך וועל זינדיגן און נאכדעם וועל איך תשובה טוהן, איז "אין מספיקין", איז נישט קיין "ספק", אז "בידו לעשות תשובה", אז עס העלפט אים קיין תשובה.

ענטפערט אים דער קדושת לוי מיט פאטערליכקייט: "זיין, מיין קינד, דעם טייטש זאג איך נאר פאר'ן באשעפער צו מליץ יושר זיין אויף די אידן כדי ער זאל זיי מוחל זיין, אפער פאר דיר זאג איך די ריכטיגע פשט, אז איינער זאגט "אחטא ואשוב" אז איך וועל זינדיגן און נאכדעם וועל איך תשובה טוהן, איז "אין מספיקין בידו לעשות תשובה", אז עס העלפט אים נישט קיין תשובה. דער קדושת לוי האט אים ווייטער גע'מוסר'ט, און אים געזאגט: פארוואס ווארטסטו, טוה תשובה ווי שגעלער ווייל שפעטער וועט שוין נישט העלפן קיין תשובה חס ושלום.

דער איד איז געווארן זייער איבערגענומען פון די הייליגע ווערטער פונעם בארדיטשבער רב, און האט אויסגעבראכן אין א געוויין, און איז אים געפאלן צו די פוס, אז ער זאל אים געבן א דרך תשובה וואס ער זאל קענען תשובה טוהן, און אזוי איז ער געווארן א ריכטיגער בעל תשובה און האט תשובה געטוהן אויף אלע זיינע עבירות.

♦ ♦ ♦

עס איז באקאנט די מעשה, אז ווען דער ראפשיצער רב ז"ל איז געגאנגען מיט זיין רבי דער רבי ר' מענדעלע רימינובער ז"ל צו זאגן תשליך, און ווען דער רבי ר' מענדעלע האט אויסגעשאקלט זיין רעקל נאך תשליך אריינגעווארפן די עבירות, האט זיך דער ראפשיצער רב אראפ געבוין צו אויפהייבן די עבירות פון זיין רבי, און ער האט געזאגט אז די עבירות וואס זיין רבי דער הייליגער רבי ר' מענדעלע פון רימינוב, איז ביי אים אזוי ווי מצוות.

♦ ♦ ♦

דער הייליגער קדושת יום טוב ז"ל איז אמאל געגאנגען זאגן תשליך, און מיט אים זענען מיטגעגאנגען דער גאנצער עולם, אלע זענען געגאנגען צופיס, און דער קדושת יום טוב איז געפארן מיט א פערד און וואגן, האט דער קדושת יום טוב געזאגט מיט זיין גרויס עניויות: "איך האב אזויפיל פֿעקלעך מיט עבירות אריין צו ווארפן ביי תשליך, און איך קען עס נישט שלעפן אליין, דעריבער דארף איך פארן מיט א וואגן, אפער דער עולם וואס האט גאר אפאר קליינע עבירות, זיי קענען גיין צופיס און מיטנעמען מיט זיך דעם קליין פֿעקל עבירות אריין צו ווארפן אין די וואסער ביי תשליך.

ידיעות אויף ראש השנה

וויינען אין ראש השנה

מ'זאגט נאך א משל: סוחרים וואס פלעגן אריבער פירן סחורה פון איין לאנד צו די צווייטע, ווייל מ'האט נישט געטארט אריבער פירן קיין סחורה נאר אויב מ'האט באצאלט שטייער, און עס האט געקאסט זייער אסאך געלט, וועגן דעם פלעגן זיי עס אריבער פירן באהאלטענערהייט, און זיי האבן פארדינט אסאך געלט פון די סחורה, אבער די סכנה איז געווען זייער גרויס.

איינער פון די אידן וואס האט געוואלט אריבער פירן סחורה צו א אנדערע פלאץ, איז אים איינגעפאלן א גוטע עצה, ער האט גענומען א מיטה וואס מ'לייגט אריין א טויטער מענטש ביי די לוייה, און מ'האט עס אנגעפילט מיט סחורה, און מען האט עס צוגעדעקט מיט א טלית, כדי עס זאל אויסקוקן ווי א טויטער מענטש, און נאכדעם האט ער גענומען צען מענטשן וואס האבן אנגעכאפט די מיטה און מיטגעגאנגען מיט אים ביי די לוייה, און אזוי זענען זיי אריבער די גרעניץ רואיגעהייט, און די שומרים האבן זיי נישט אפגעשטעלט ווייל זיי האבן געמיינט אז דאס איז א טויטער מענטש.

עס איז איינגעפאלן פאר איינע פון די שומרים צו איבער קוקן אויב עס ליגט טאקע דארט א טויטער קערפער, אבער דער מענטש האט זיך גענומען וויינען, אז עס איז א "בזיון המת" און עס איז נישט שוין אויפדעקן א טויטער מענטש, די שומרים האבן רחמנות געהאט אויף זיי, אז זיי זענען געבעד צובראכענע מענטשן וואס עס איז זיי נפטר געווארן זייער קרוב, און זיי האבן טאקע אפגעלאזט די מיטה, און זיי געלאזט גיין בשלום.

אין זאך איז זיי אבער געווען זייער מאדנע, פארוואס זעהט מען נישט אפילו אויף איינער פון די באגלייטער'ס עפעס א צובראכנקייט, קיינער לאזט נישט אראפ קיין טרער, עס קען נישט זיין אזא זאך אז עס איז טאקע א טויטער מענטש און קיינער וויינט נישט, האבן זיי באשלאסן, אז די קומענדיגע מאל וועלן זיי זיך נישט לאזן, און זיי וועלן מוזן בודק זיין אויב עס איז טאקע א ריכטיגע לוייה, אדער עס איז נאר א שפיל, און אזוי איז טאקע געווען, די קומענדיגע מאל האט מען זיי אפגעשטעלט און מ'האט איבער געקוקט און מ'האט זיי געכאפט מיט די גניבה, און ווי פארשטענדליך האט מען זיי גלייך איינגעזעצט אין תפיסה.

זעננדיג דעם בראך פאר די אויגן האבן די מענטשן אויסגעבראכן אין א יאמערליכן געוויין, האבן די שומרים זיי געזאגט: "טפשים וואס ענק זענען, ווען ענק וואלט געוויינט פריער ביי די "לוייה" וואלטן ענק נישט געדארפט וויינען יעצט..."

דער נמשל איז, במשך פונעם יאר איז דא אסאך מאל וואס א מענטש וויינט, וועגן פארשידענע צרות וואס עס קומט אויף אים, ה' ירחם. אבער אויב מ'וויינט "פריער", און מ'בעט זיך אויס ראש השנה, דעמאלטס קען מען פארשפארן די טרערן פון א גאנץ יאר, ווייל דעמאלטס וועט דיר דער אייבישטער מוהל זיין אלע עבירות און פארשרייבן א גוט געבענטשט יאר.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

נעם ארום וואס מ'זינגט ראש השנה

זכרינו לחיים	היום חרת עולם
ברוך הוא אלוֹקינו שִׁבְרָאֵנוּ לְכַבּוֹדוֹ	אַרְשֵׁת שְׁפָתֵינוּ
אחת שאלתי מאת ד'	יום זה מכובד
ושמחת בחגך	וידע כל פעול
אבינו מלבינו פתח שערי שמים	ברוך ד' יום יום

נעם ארום די זאכן וואס האבן צו טוהן מיט ראש השנה

אבינו מלבינו	שהחיינו וקיימנו	קישל
מייערן	מילגרוים	אפיקומן
שופר	תשליך	וואגשאל
טייטלען	פאפאטשן	מחזור
תקיעת שופר דרשה	סעודת המפסקת	מחצית השקל
אקדמות	קידוש לבנה	ד' מינים
כל גדרי	פיש	ווייץ
עליה לרגל	האניג	בפרות

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

נַעַם אַרוֹם בִּי יַעֲדֵע שׁוּרָה וְוַאס אַיז אַנדערש

שׁוּרָה א':

ראש השנה - יום טוב פסקח - יום כיפור - שמחת תורה

שׁוּרָה ב':

ותשובה - ותפילה - וביקור חולים - וצדקה

שׁוּרָה ג':

עפל - מילגרוים - טייטלען - גערשטן

שׁוּרָה ד':

יום כיפור - זאת חנוכה - צום גדליה - תענית אסתר

שׁוּרָה ה':

הגרות הללו - אבינו מלכינו - זכרינו לחיים - ונתנה תוקף

שׁוּרָה ו':

ד' מינים - הקפות - משלוח מנות - תקיעת שופר

שׁוּרָה ז':

צום גדליה - תקיעת שופר - ד' מינים - צום כיפור

שְׂרִיב אַרְיִין וְוַאס אַיז יַעֲדֵע שׁוּרָה

שׁוּרָה _____ איז "מעבירין רוע הגזירה"

שׁוּרָה _____ איז "מצוות דאורייתא"

שׁוּרָה _____ איז "טעג וואס מ'פאסט"

שׁוּרָה _____ איז "סימנים פון ראש השנה"

שׁוּרָה _____ איז "ימים טובים פון חודש תשרי"

שׁוּרָה _____ איז "דאנענען פון ראש השנה"

שׁוּרָה _____ איז "מצוות פון חודש תשרי"

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעעבני"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כס"ד

נַעַם אֲרוֹם דִּי זַאכֵּן וואס געהערן צו ראש השנה

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כס"ד

צו א פאס פון די וואגשאל צו זיין ספר

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ס מרן רבינו הקדוש זיעונו"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

פאנג אן צו גיין פון די פיר אותיות ש' וואס איז ביי די פיר זייטן

און טרעף אויס די ווערטער

שְׁתַּחֲדֵשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה:

שְׁנֵהֲיָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב:

שְׂתִּתְּמוּ שׁוֹנְאֵינוּ:

שִׁירְבוּ זְכוֹתֵינוּ כְּרֵמוֹן:

מ'קען גיין: גלייך, ארויף, אראפ, רעכטס, און לינקס, מ'קען זיך אויך דרייען אינמיטן

אבער שייף קען מען נישט גיין

ש	ע	ב	נ	ז	ו	נ	י	א	ג	ו	ש	ש
ת	ה	ד	ק	ל	א	ל	ו	ש	א	י	ו	י
ד	ת	ש	ע	ל	י	נ	י	ג	ר	ל	מ	ת
ב	ו	ט	ה	נ	ש	ו	ת	ו	כ	ה	י	י
ה	ו	מ	ת	ו	ק	ה	ו	צ	ר	מ	ה	ג
ש	י	ר	ב	ו	ז	כ	י	ה	נ	ו	ק	ש

ווען מ'ענדיגט דארף מען צוזאם נעמען די אלע איבער געבליבענע אותיות און עס אריין שרייבן אין די קומענדיגע קעסטלעך

וואו ס'וועט אויסקומען איינע פון די זכותים וואס אידן בעטן אז די זכות זאל העלפן פאר די אידן אין ראש השנה

--	--	--	--

--	--	--	--	--

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ס מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

קעסטל רעטעניש אויף ענינים פון ראש השנה

- (1) סליחות
- (2) ימים נוראים
- (3) ראש השנה
- (4) יום הזכרון
- (5) יום תרועה
- (6) יום הדין
- (7) לשנה טובה
- (8) שְׁהִיִּינוּ
- (9) חלה עגולה
- (10) עֶפְלֵ אֵין הַאֲנִיג
- (11) קאפ פין פיש
- (12) מייערן
- (13) מילגרוים
- (14) מייטלען
- (15) מחזור
- (16) המלך
- (17) מאַננים
- (18) שלשה ספרים נפתחים
- (19) צדיקים
- (20) רשעים
- (21) בינונים
- (22) לשמוע קול שופר
- (23) תקיעת שופר דרשה
- (24) תקיעה
- (25) שברים
- (26) תרועה
- (27) ותשובה
- (28) ותפילה
- (29) וצדקה
- (30) מחילת עוונות
- (31) מלכיות
- (32) זכרונות
- (33) שופרות
- (34) תשליך

ל	א	ה	מ	ל	כ	נ	ו	ר	כ	ז	ה	מ	ו	י	ב	י	ש
ש	ע	מ	י	ו	ר	ג	ל	י	מ	ל	נ	ו	ו	ו	מ	ל	ז
מ	ל	פ	כ	נ	מ	ל	כ	י	ו	ת	ו	מ	ש	ק	ש	כ	ה
ו	ת	ש	ל	י	כ	ב	ל	ג	ב	ט	ת	ב	ר	ה	ר	ח	ש
ע	מ	ו	י	א	ה	ר	ע	מ	י	ר	ר	ו	ס	ו	ש	ב	ר
ק	צ	ר	נ	ל	י	ה	ש	י	ו	י	צ	פ	נ	ו	נ	א	ד
ו	א	ד	י	י	ל	נ	ט	ע	מ	ת	ר	ו	ת	פ	ל	ת	ר
ל	נ	ט	י	ה	ח	ל	ה	ו	י	י	ת	ת	ק	י	ע	ה	פ
ש	ת	א	ב	ק	ע	ה	ש	א	מ	מ	ו	ת	ש	ו	ב	ה	ו
ו	י	נ	ו	נ	י	מ	ש	נ	נ	א	ל	מ	ח	ז	ו	ר	ש
ט	ה	ע	ו	ר	ת	מ	ט	כ	ה	י	ז	נ	ה	נ	ו	פ	ת
ר	ש	ו	פ	ר	ו	ת	ה	ט	ג	נ	ר	ד	ש	ע	ע	ע	ע
ר	י	ס	ל	י	ח	ו	ת	ק	ש	מ	ו	י	ע	י	מ	י	י
ק	א	ט	ט	י	פ	נ	י	ש	ד	ל	ת	ב	פ	מ	י	נ	ק
י	מ	י	מ	נ	ו	ר	א	י	מ	צ	ל	ת	ה	נ	ו	י	ת
ב	י	נ	ו	נ	י	מ	ת	ו	נ	ו	ו	ע	ת	ל	י	ח	מ

ווען מ'ענדיגט די תשבץ דארף מען צוזאם נעמען די אלע איבער געבליבענע אותיות און עס אריין שרייבן אין די קומענדיגע קעסטלעך וועסטו טרעפן 2 תפילות וואס מ'פעט ראש השנה ביי "אבינו מלכינו"

ידיעות אויף ראש השנה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ס מרץ רבינו המוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ס מרץ רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שְׂרִיב אַרְיִין דִּי עֲרִשְׁטֵעַ אוֹת פֿון דִּי תְּשׁוּבָה אִין דִּי קַעסְטֵל

וועט אויסקומען עפעס וואס מ'זאגט ראש השנה

וועלכע חומש הייבן אן די קינדער צו לערנען ?

וועלכע ספר האט דוד המלך געמאכט ?

וועלכע יום טוב האט דער אייבישטער געגעבן די תורה

וועלכע פרשה איז די לעצטע פון חומש בראשית ?

ווי אזוי האט געהייסן די יונגסטע קינד פון רחל ?

אין וואס טונקט מען איין די חלה ראש השנה ?

ווי אזוי הייסט די מצוה פון ליב האבן א חבר ?

וואס דארף מען טוהן חודש אלול ?

וויפיל יאר זענען די אידן געווען אין מדבר ?

ווי אזוי האט געהייסן משה רבינו'ס שווער ?

א ברכה וואס מ'מאכט יום טוב סוכות, על גטילת ... ?

וועלכע אות האט דער אייבישטער צוגעלייגט פאר אברהם

ווי אזוי הייסט די לעצטע פרשה פון אלע פרשיות ?

ווי אזוי הייסט די פאסטאג וואס איז נאך ראש השנה

מיט וואס שפילט מען חנוכה ?

מ'זאגט עס דריי מאל איינס נאכן אנדערן ביים דאווענען

ווי אזוי הייסט די לעצטע טאג פון חול המועד סוכות ?

ידיעות אויף ראש השנה